

ver — og hvilket Tilskud de altsaa have faaet paa de forskellige Afdelinger i Løbet af disse Aar. En saadan mere omfattende, fuldstændig Statistik vilde i Virkeligheden belyse det, hvorpaa det dog forekommer mig, at det maatte komme Tinget mest an, nemlig at faa et klart Indtryk af, at denne Sag, Folkehøjskolesagen, virkelig har haft den Vækst og Fremgang, som baade Loven af 1892 og dette Lovforslag forudsatte, at den altsaa har en saa indgribende Betydning for vort nationale Liv, som selve Tanken om Folkehøjskolen hviler paa, og som man dog kun ved en saadan mere fuldstændig Statistik kunde faa et klart Indtryk af. Hvorvidt nu Forholdene ere saaledes, at en saadan Statistik kunde tilvejebringes med den Hurtighed, hvormed et Udvalg her efter min Mening skulde arbejde — thi jeg lægger megen Vægt paa, om Sagen kunde gøres færdig i denne Samling — det ved jeg ikke, det vilde være ønskeligt, men i ethvert Tilfælde mener jeg, at der kunde være Grund til at udtale Ønsket om, at saadanne fuldstændige statistiske Oplysninger om denne Sags Udvikling og Fremgang i disse 10 Aar kunde komme til at foreligge Tinget i en kommende Samling.

Men der er tillige et andet Punkt, som dette Lovforslag omhandler, et nyt Punkt, der for saa vidt ligger uden for den tidligere Ramme, det er det, der indeholdes i § 4. Det ligger ogsaa uden for den tidligere Ramme, hvad der er omtalt i § 3, nemlig Tilskuddet til Alderdomsunderstøttelsen, og man kunde jo tænke sig, at der blev gjort principielle Indvendinger angaaende denne Art Statstilskud til fri Skoler. Det vil nemlig erindres, at disse Skoler ere fri, private, ganske vist ere de godkendte eller anerkendte, men de bevare deres fuldstændige Frihed og lægge Vægt paa at bevare den, thi de ville paa ingen Maade ind under Statens Kontrol. Der kan altsaa ganske vist rejses principielle Indvendinger imod en saadan Form for Statsunderstøttelse som den, der er foreslaaet i § 3, men saa vidt jeg skønner, gaar det ikke ud over, hvad der paa andre Omraader af Skolevæsenet er gjort for de private Skoler, at man ogsaa i den Retning giver en Støtte, der, som den højtærede Minister oplyste, og som man jo kan sige sig selv, er af allerstørste Betydning for Bevarelsen af vivkelig dygtige Lærerkrafter ved Skolerne. — Men det ny, som jeg egentlig sigtede til, er altsaa det, der omhandles i § 4, det Statslaan, som foreslaas til to Landbrugsskoler,

en paa Øerne og en i Jylland. Dette Forslag er stillet i Henhold til den saakaldte Husmandskommissions Indstilling og staar jo i nogen Forbindelse med det andet paa Dagsordenen opførte Lovforslag om Statsunderstøttelse til Landbrugskursus. Jeg betragter mig ikke som saaledes inde i de Spørgsmaal, der vedrøre Landbrug og særlig Husmandsbrug, at jeg vil udtale mig om Rigtigheden af den Tanke, der ligger i § 4. Ved første Øjekast forekommer den mig at være tiltalende, men det, der kan vække Betænkelighed, er: bliver det staaende derved? Vi have jo dette Eksempel for de egentlige Højskoler Vedkommende, at nu har det kun varet 10 Aar, inden Fordringerne ere blevne saa stærkt forøgede, som Tilfældet er ved dette Lovforslag. Kan det derfor tænkes, at man i Længden vil blive staaende ved saaledes ved Hjælp af Statslaan at oprette en Landbrugsskole paa Øerne og en i Jylland, ville ikke om kortere eller længere Tid Fordringerne stige endogsaa ret betydeligt i saa Henseende? Det har jeg ingen Mening om, men det er et Punkt, som jeg ogsaa finder fortjener Overvejelse i et Udvalg af Mænd, der maatte være mere sagkyndige paa dette Omraade, end jeg er.

Selv om man, som jeg i og for sig er tilbøjelig til at tro, maatte mene, at Lovforslaget, som det er, godt kunde vedtages uforandret, tror jeg dog, at det har en saadan Betydning, at det bør overvejes i de forskellige enkelte Punkter i et Udvalg, og jeg skal saa kun udtale det Ønske, at Udvalget maatte kunne arbejde saa hurtigt, at Sagen kan fremmes endnu i denne Samling.

Gundesen: Jeg vil gerne anbefale dette Lovforslag til hurtig Fremme her i Tinget, saaledes at det kunde ophøjes til Lov i denne Samling, og det glædede mig at høre, at det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos) ogsaa antydede som sit Ønske, at det maatte blive til Lov, skønt han ansaa det for nødvendigt at faa Lovforslaget i et Udvalg. Jeg kan i det hele taget henholde mig til, hvad den højtærede Minister har udtalt i Dag, og hvad han har udtalt i det andet Ting om dette Forslag. Forslaget er jo en Revision af Loven af 12te April 1892 om Statstilskud til Højskoler og Landbrugsskoler, men det er dernæst ogsaa noget nyt, idet det ogsaa angaar Oprettelsen af to ny Husmandsskoler, en paa Øerne og en i Jylland. Med Hensyn til Revisionen synes jeg, at der bydes Højskolerne adskillige Forbed-